

PROGRAMUL DE COOPERARE ELVEȚIANO-ROMÂN
SWISS-ROMANIAN COOPERATION PROGRAMME

RAPORT ÎNTÂLNIRE

23.07.2014, SAT LĂPUȘEL, COMUNA RECEA, JUDEȚUL MARAMUREȘ

În cadrul proiectului „Rețeaua Promotorilor pentru Sate Curate – Creșterea conștientizării comunităților rurale din regiunea NV în legătură cu impactul activităților lor asupra mediului înconjurător”, PROIECT CO-FINANȚAT PRINTR-UN GRANT DIN PARTEA ELVEȚIEI PRIN INTERMEDIUL CONTRIBUȚIEI ELVEȚIENE PENTRU UNIUNEA EUROPEANĂ EXTINSĂ, a avut loc, în data de 23.07.2014, cea de a opta întâlnire din cadrul proiectului, în JUDEȚUL MARAMUREȘ, la Recea, sat Lăpușel.

Importanța pe care conducerea județului Maramureș o acordă problemelor de mediu ale comunităților rurale a fost demonstrată prin participarea prefectului județului Maramureș, domnul Anton Rohian și a președintele Consiliului Județean Maramureș, domnul Ciceu Zamfir.

Întâlnirea a fost organizată cu implicarea și sprijinul Gărzii Naționale de Mediu, Comisariatul Județean Maramureș.

Un număr mare de primării din zonă au trimis reprezentanți, fiind în total peste 60 de participanți la acțiune (reprezentanți ai primăriilor rurale Recea, Ariniș, Satulung, Sălsig, Băița de sub Codru, Băsești, Gârdani, Mireșu Mare, Oarta de Jos, Coltău, Valea Chioarului, Groși, Ardușat, Săcălășeni etc).

La întâlnire au participat și:

- reprezentanți ai instituțiilor cu atribuții în domeniul protecției mediului: Agenția pentru Protecția Mediului Maramureș, Apele Române, ISU Maramureș, Inspectoratul școlar județean Maramureș etc;
- reprezentanți ai bisericii;
- reprezentanți ai unor ONG-uri cu activități de mediu în zonă: ADI –Gestiunea Integrată a Deseurilor - Maramureș și ADI apă și canalizare Maramureș, ARM;
- cetățeni.

Întâlnirea a fost deschisă de către domnul Anton Rohian, prefect al județului Maramureș, care a remarcat un număr mare de reprezentanți ai primăriilor din zona participanți la acțiune, dar și-ar fi dorit ca și primarii “de peste deal”, din zonele rurale, să fi fost invitați la această acțiune. În cuvântul domniei sale domnul prefect a subliniat faptul că multe lucruri se fac cu bani și cu investiții, dar sunt și foarte multe lucruri care se pot realiza fără a fi nevoie de mulți bani și țin de calitatea de bun gospodar a primarului sau de implicarea fiecăruia dintre noi, cu profunzime și sinceritate, în problema păstrării mediului curat. Domnul prefect a exemplificat faptul că fiecare locuitor de la sate trebuie să-și cosească iarba în fața casei și pe terenurile pe care le deține, să-și cultive terenurile și să păstreze curățenia. Fără a renunța la activitățile tradiționale și la cele care dau viață satului, trebuie de asemenea, să respectăm, să apreciem lucrările de modernizare a satului realizate prin eforturi proprii și finanțări externe (reabilitări de drumuri, canalizări, alimentări cu apă etc) și să le exploatem

PROGRAMUL DE COOPERARE ELVEȚIANO-ROMÂN
SWISS-ROMANIAN COOPERATION PROGRAMME

corespunzator, să nu le deteriorăm. Astfel, proiectele realizate trebuie verificate, urmărite, monitorizate. Domnul prefect a remarcat și faptul că străinii care ne vizitează satele valorifică imobile (case vechi, tradiționale, chiar și grajduri). Toate acestea am putea să le valorificăm noi, păstrând astfel brandul locului. În final domnul prefect a solicitat implicare maximă din partea primarilor pentru a păstra tradiția și curățenia mediului la sate și a asigurat participanții că se va implica în toate problemele de mediu, inclusiv în cele privind drumurile silvice.

Președintele Consiliului Județean Maramureș, domnul Ciceu Zamfir, în cuvântul domniei sale a ridicat următoarele probleme:

- În Elveția, deși sunt ferme nu vedem drumuri reabilitate pline de bălegar. Este necesară implicarea primarilor în dezvoltarea infrastructurii necesare realizării condițiilor pentru ducerea/aducerea vacilor de la pășunat.
- În prezent nu există un sistem corespunzător și funcțional de management al deșeurilor la nivelul județului Maramureș.
- Autoritățile și cetățenii trebuie să conștientizeze că sunt parteneri egali în SMID.
- În perioada următoare va fi contractată componentă de conștientizare și publicitate în cadrul SMID, aspecte foarte importante pentru reușita proiectului.
- Toate gospodăriile de la sate vor primi compostoare individuale pentru reducerea cantităților de deșeuri biodegradabile în cadrul SMID.

Domnul Pavel Octavian, primar al comunei Recea, a urat bun venit participanților și a adus în discuție următoarele:

- Este importantă atât puterea economică a comunei, dar și păstrarea tradiției. Trebuie să existe și ferme de vaci la sate, dar și infrastructură potrivită pentru creșterea vacilor (ducerea/ aducerea vacilor de la pășunat).
- Nu este normal ca, de exemplu, în localitatea Mocira (com. Recea) un asistat social să adune zilnic bălegarul de pe drumurile reabilitate, lucru care se întâmplă în prezent.
- Există încă o mare inerție în colaboararea cu cei responsabili de repararea drumurilor județene.
- Comuna are pe teritoriul său iazuri miniere de decantare (zona Săsar, Aurul- com. Recea): cu tot accidentul din 2000, acesta a funcționat până în 2007 fiind exploatat de Romalтин, iar în prezent a rămas un teren imens degradat și poluat.
- Deși există legislație, GAL (Grup local de acțiune) așteaptă câte 6 luni pentru aprobarea unor finanțări, așa încât de multe ori este preferabil să realizezi investițiile din bani proprii. Ar trebui luat exemplul de la Ungaria și Polonia care știu să atragă fonduri europene cu mai puțină birocrație.
- În deplasarea făcută în Spania a vizitat cele mai frumoase sate și a văzut lucruri care ar trebui luate ca model la noi.
- Felicită reușita unor primari (comuna Giulești, Maramureș) pentru asocierea în scopul obținerii de subvenții prin APIA și accesare de fonduri.
- Propune realizarea unor demersuri pentru o inițiativă legislativă referitoare la terenurile din zonele periurbane.

Domnul Gabriel Tămaian, director executiv al APM Maramureș a realizat o prezentare a situației ariilor

PROGRAMUL DE COOPERARE ELVEȚIANO-ROMÂN
SWISS-ROMANIAN COOPERATION PROGRAMME

naturale protejate din județul Maramureș, explicând participanților care sunt problemele legate de acest subiect. Pe site-ul proiectului este postată prezentarea.

Domnul Ioan Ștrempel, comisar șef al GNM, CJ Maramureș a informat participanții în legătura cu principalele atribuții ale GNM, care decurg din HG 1005/2012 și a vorbit despre problemele cu care se confruntă instituția. Conform prezentării realizate și care se află pe site-ul proiectului, comisarii GNM din județul Maramureș au realizat 447 controale programate și 752 controale neprogramate în anul 2013, aplicând amenzi în valoare de 600 mii lei. Printre cele mai serioase probleme de mediu ale județului sunt:

- cele generate de activitățile miniere (halde de steril, stații de epurare pentru ape de mină, apele de mină neepurate etc)
- realizarea de microhidrocentrale fără a fi realizate analize actuale privind situația debitelor în zonele în care se fac astfel de investiții. De multe ori nu sunt respectate normativele și reglementările în vigoare, comisarii fiind nevoiți să aplice sancțiuni.
- asigurarea salubrității corespunzătoare la nivelul tututror UAT-urilor, având în vedere că încă nu a fost implementat SMID în județ și a fost obligatorie închiderea unor depozite din (exemplu Vișeu de Sus, cu termen de închidere 24.07.2014)

Directorul executiv al ADIGID, domnul Pavel Avram împreună cu colaboratorul domniei sale, domnul Pricop Ioan Gavril au realizat o prezentare a SMID pentru județul Maramureș. Prezentarea se află pe site-ul proiectului. A fost subliniată importanța implicării cetățenilor, autorităților, instituțiilor cu atribuții pentru reușita implementării SMID. Deși finanțarea UE este aprobată, încă nu a demarat realizarea efectivă a acestui proiect, iar termenul limită de implementare este 2016.

Domnul Adorean Kraiger Zamfir, director executiv al ADI Maramureș - apă și canalizare, a realizat o prezentare foarte amănunțită și tehnică a situației sistemelor de apă și canalizare în județ, a rolului ADI Maramureș. De asemenea au fost prezentate problemele cu care se confruntă, dar și posibilele probleme pe care pot să le aibă comunitățile rurale care doresc să-și gestioneze în mod individual problemele de apă și canalizare, atrăgând astfel atenția asupra situației nedorite de la Borșa, unde a fost pierdută o finanțare importantă.

La întâlnire a fost prezent și domnul preot Marchiș Vasile, care a vorbit despre faptul că poluarea înseamnă de fapt exploatarea irațională a resurselor naturale, acest lucru fiind un păcat. A îndemnat ca primăvara și toamna toți cetățenii să participe cu mic cu mare la igienizarea curților, malurilor apelor, iar între anotimpuri să păstreze curățenia. De asemenea a dat ca exemplu de poluare sonoră a liniștii satului coloanele de motocicliști, apreciind că prin aceasta noi am „importat” poluarea din Vest

Doamna Ana Ludușan, președinta Lado și asistent de manager în proiect a ridicat două probleme referitoare la prezentarea domnului director ADI Maramureș, Adorean Kraiger Zamfir:

- De ce mai sunt posibile finanțări care nu sunt incluse în planurile strategice?
- Cum poate fi abordat mai corect principiul „solidarității” mai precis participarea financiară foarte diferită de la o localitate la alta?

Doamna profesoară Amelia Banică de la Inspectoratul Școlar Județean Maramureș, în intervenția domniei sale, a evidențiat necesitatea învățării și formării personalului primăriilor în domeniul protecției mediului și alocarea de timp în cadrul acestor acțiuni pentru prezentarea problemelor primăriilor rurale, oferind astfel ocazia primarilor să adreseze întrebări autorităților de mediu. De asemenea, a arătat că școlile, elevii și personalul didactic prezintă în medie câte un proiect ecologic pe săptămână în județul Maramureș.

PROGRAMUL DE COOPERARE ELVEȚIANO-ROMÂN
SWISS-ROMANIAN COOPERATION PROGRAMME

Au mai fost realizate prezentări de către echipa de proiect:

- Comisar Stanisav Costa – atribuțiile autorităților în domeniul protecției mediului
- Isaia Maghear - importanța proiectului
- Beu Mihaela – activitățile proiectului

Ca urmare a acțiunii de la Recea au apărut următoarele articole:

<http://www.ziarelive.ro/stiri/proiect-privind-grija-fata-de-mediul-inconjurator.html>

http://www.prefecturamaramures.ro/index.php?option=com_content&task=view&id=909&Itemid=135

Echipa de proiect

Manager de proiect, Ionela RĂCĂTĂU

Expert mediu, Mihaela BEU